

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 77. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. maja 2010. godine, i na 46. sjednici Doma naroda, održanoj 28. maja 2010. godine, usvojila je

ZAKON

O RADNOM VREMENU, OBAVEZNIM ODMORIMA MOBILNIH RADNIKA I UREĐAJIMA ZA EVIDENTIRANJE U DRUMSKOM PRIJEVOZU

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim zakonom uređuju se: radno vrijeme i obavezni odmor mobilnih radnika u drumskom prijevozu, vrijeme vožnje i period odmora vozača koji obavljaju drumski prijevoz tereta i putnika, uređaji za bilježenje u drumskom prijevozu (u daljnjem tekstu: tahografi), način, uslovi i postupak imenovanja radionica, uslovi i postupci kontrole, nadležnost organa i njihova ovlaštenja, službene evidencije, nadzor nad provođenjem ovog zakona, te prekršaji i kaznene odredbe.

Član 2. (Oblast primjene i izuzeci)

(1) Odredbe ovog Zakona primjenjuju se na:

a) drumski prijevoz dobara gdje najveća dopuštena masa vozila, uključujući bilo koju prikolicu ili poluprikolicu, prekoračuje 3,5 t, i

b) drumski prijevoz putnika vozilima koja su konstruirana ili trajno prilagođena za prijevoz više od devet lica uključujući vozača i namijenjena su za tu svrhu.

(2) Vozila čija je najveća dopuštena masa s priključnim vozilom veća od 3,5 t, te autobusi konstruirani ili trajno prilagođeni za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, moraju imati ugrađen tahograf.

(3) Nova vozila iz stava (2) ovog člana, koja se prvi put registrišu u Bosni i Hercegovini nakon 16. 6. 2010. godine, moraju imati ugrađen digitalni tahograf.

(4) Ovaj zakon primjenjuje se, bez obzira na državu registracije vozila, na drumski prijevoz koji se obavlja na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(5) Na međunarodni drumski prijevoz primjenjuju se odredbe Evropskog sporazuma o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prijevoz (u daljnjem tekstu: AETR sporazum), i to:

a) tokom čitave vožnje, za vozila registrirana u Bosni i Hercegovini ili državama koje su ugovorne strane AETR sporazuma;

b) na dijelu vožnje na području Bosne i Hercegovine, za vozila registrirana u državi koja je ugovorna strana AETR sporazuma, te za vozila registrirana u državi koja nije ugovorna strana AETR sporazuma.

(6) Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na drumski prijevoz:

a) vozilom koje se koristi za javni linijski prijevoz putnika na relacijama koje nisu duže od 50 km, kao i u izuzetnim slučajevima kada se ova vozila koriste za vanlinijski prijevoz putnika;

b) vozilom čija najveća dozvoljena brzina ne prelazi 40 km/h;

c) vozilom koje posjeduju ili ga iznajmljuju bez vozača vojne službe, službe civilne zaštite, vatrogasne službe i snage odgovorne za održavanje javnog reda kada je prijevoz izvršen kao posljedica zadataka dodijeljenih ovim službama i kada je on pod njihovim nadzorom;

d) vozilom koje se koristi u kriznim situacijama ili operacijama spašavanja, uključujući vozilo koje se koristi za nekomercijalni transport humanitarne pomoći;

e) specijaliziranim vozilom koje se koristi u medicinske svrhe;

f) specijaliziranim vozilom koje se koristi za popravak kvarova, a kojim se upravlja u okviru područja do 100 km od njihovog sjedišta;

g) vozilom na kojem se obavljaju testovi na putu radi tehničkog razvoja, u svrhu popravke ili održavanja, i novim ili popravljenim vozilom koje još nije dovedeno u upotrebljivo stanje;

h) komercijalnim vozilom koje ima historijski status i koje se koristi za nekomercijalni prijevoz;

i) vozilima koja se koriste za poljoprivredne ili šumarske aktivnosti u radijusu do 100 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

j) vozilima na pogon zemnim ili tečnim plinom ili na električni pogon, čija najveća dopuštena masa, uključujući i najveću dopuštenu masu priključnog vozila, ne prelazi 7,5 t, a koja se koriste za prijevoz tereta u radijusu do 50 km od mjesta utovara do mjesta istovara;

k) vozilima koja se koriste za obuku vozača i ispite s ciljem dobivanja vozačke dozvole ili svjedočanstva o stručnoj osposobljenosti, pod uslovom da se ne koriste za komercijalni prijevoz tereta ili putnika;

- l) specijaliziranim vozilima za prijevoz opreme za cirkuse i zabavne parkove;
- m) posebno opremljenim vozilima čija je namjena edukacija u stanju mirovanja (bibliobus i sl.);
- n) specijaliziranim vozilima za prijevoz novca i vrijednosti;
- o) vozilima koja se koriste isključivo na putevima u okviru saobraćajnih objekata kao što su luke i željeznički terminali;
- p) vozilima koja se koriste za prijevoz živih životinja s ekonomije na lokalne tržnice i natrag ili s tržnica u lokalne klaonice u radijusu do 50 km;
- r) vozila koja se koriste u vezi s kanalizacijom, zaštitom od poplava, službama za održavanje vode, plina i elektriciteta, održavanjem i kontrolom puta, skupljanjem kućnog otpada od kuće do kuće i njihovim odlaganjem, telegrafom i telefonskim uslugama, radijskim i televizijskim emitiranjem i pronalaženjem radijskih ili televizijskih odašiljača ili prijemnika;
- s) vozilima koja imaju između 10 i 17 sjedišta, a koja se isključivo koriste za obavljanje prijevoza putnika za vlastite potrebe;
- t) vozilima koja se koriste za sakupljanje mlijeka s poljoprivrednih dobara i vraćanje ambalaže ili mliječnih proizvoda namijenjenih za ishranu stoke, i
- u) vozilima koja se koriste za prijevoz životinjskog otpada ili leševa koja nisu za prijevoz ljudi.

Član 3. (Značenje pojmova)

U smislu ovog zakona, pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) **AETR sporazum** je Evropski sporazum o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prijevoz, sklopljen u Ženevi, 1. jula 1970. godine;
- b) **analogni tahograf** je uređaj u drumskom saobraćaju za bilježenje brzine i pređenog puta, kao i vremena rada i odmora gdje se podaci zapisuju na tahografski listić na kojem vrh pisača ostvaruje zapis mehaničkim pritiskom na tahografski listić, a koji omogućava bilježenje podataka za jedan dan;
- c) **drumski prijevoz** je prijevoz putnika i tereta koji se u potpunosti ili djelimično obavlja javnim putevima, uključujući vožnju praznim ili nenatovarenim vozilom;

d) **digitalni tahograf** je uređaj u drumskom saobraćaju za bilježenje brzine i pređenog puta, kao i vremena rada i odmora gdje se podaci zapisuju u radnu memoriju i memorijsku karticu, a koji omogućava pohranu podataka za period od 365 dana;

e) **dnevni odmor** je dnevni period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvata: redovni dnevni odmor, podijeljeni dnevni odmor i skraćeni dnevni odmor:

1) **redovni dnevni odmor** je neprekinuti period odmora od najmanje 11 sati;

2) **podijeljeni dnevni odmor** je dnevni odmor koji se koristi u dva dijela, od kojih jedan neprekidni period od najmanje tri sata i drugi neprekidni period od najmanje devet sati;

3) **skraćeni dnevni odmor** je neprekinuti period odmora od najmanje devet sati, ali manje od 11 sati;

f) **dnevno vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje između kraja jednog dnevnog odmora i početka sljedećeg dnevnog odmora ili između dnevnog odmora i sedmičnog odmora, kao i između sedmičnog odmora i dnevnog odmora;

g) **linijski prijevoz putnika** je unutrašnji ili međunarodni prijevoz putnika koji se obavlja autobusima koji su konstruirani ili trajno prilagođeni za prijevoz više od devet putnika uključujući i vozača, na određenim relacijama i po unaprijed utvrđenom redu vožnje, cijeni i općim uslovima;

h) **memorijska kartica** je prijenosni uređaj za prijenos i pohranu podataka, koju posjeduju vozač, prijevoznik, radionica i nadzorni organ;

i) **mjesto rada** označava:

1) lokaciju glavnog mjesta poslovanja poduzeća za koje radi lice koje obavlja mobilnu djelatnost prijevoza, zajedno sa svojim različitim podružnicama, bez obzira jesu li one smještene u sjedištu preduzeća ili van njega,

2) vozilo koje lice koje obavlja mobilnu aktivnost drumskog prijevoza koristi pri obavljanju svojih poslova, i

3) sva ostala mjesta u kojima se obavljaju aktivnosti vezane za prijevoz;

j) **mobilni radnik** je radnik koji čini dio prijevoznog osoblja, uključujući i pripravnike i naučnike, koji rade za preduzeće koje obavlja komercijalne prijevoze, odnosno prijevoze za vlastite potrebe putnika ili tereta u drumskom saobraćaju;

k) **najveća dopuštena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;

- l) **noćni rad** označava rad koji se obavlja tokom noćnog vremena;
- m) **noćno vrijeme** označava period od najmanje četiri sata, između 00:00 i 07:00 sati;
- n) **ново возило** je vozilo koje je novoproduковано i prvi put se registrira;
- o) **odmor** je neprekinuti period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom;
- p) **lice koje obavlja mobilnu djelatnost drumskog prijevoza** označava mobilnog radnika ili samozaposlenog vozača koji obavlja takvu djelatnost;
- r) **ostali poslovi** su aktivnosti koje su definirane kao radno vrijeme u tački cc) ovog člana, osim "vožnje", uključujući i sve poslove za istog ili drugog poslodavca u ili van sektora prijevoza;
- s) **pauza** je period tokom kojeg vozač ne može upravljati vozilom ili obavljati druge poslove, te koje se koristi isključivo za odmor;
- t) **periodi raspoloživosti** su periodi koji se isključuju iz radnog vremena, a obuhvataju:
- 1) periode tokom kojih mobilni radnik ne mora ostati na svom radnom mjestu, ali mora biti na raspolaganju za sve pozive kako bi počeo ili nastavio voziti ili obavljati druge poslove, a koji ne uključuju periode pauze i odmora. Periodi raspoloživosti uključuju posebno periode tokom kojih mobilni radnik prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vozom, te periodi čekanja na graničnim prijelazima ili zbog zabrane saobraćanja. Periodi i njihovo predviđeno trajanje moraju mobilnom radniku biti poznati unaprijed, odnosno prije polaska ili neposredno prije stvarnog početka utvrđenog perioda, ili pod općim uslovima dogovorenim između socijalnih partnera i/ili u skladu sa uslovima propisanim nacionalnim zakonodavstvom;
  - 2) za mobilne radnike koji voze u posadi, vrijeme koje provedu sjedeći kraj vozača ili na ležaju dok je vozilo u kretanju;
- u) **period vožnje** je ukupno vrijeme vožnje od trenutka kad vozač počne upravljati vozilom nakon perioda odmora ili pauze, do trenutka korištenja odmora ili pauze. Period vožnje može biti kontinuiran ili podijeljen;
- v) **potvrda o slobodnom vremenu** je unificirani obrazac o evidenciji i razlozima korištenja slobodnog vremena i odsustva vozača, koju izdaje poslodavac;
- z) **prijevoznik** je fizičko ili pravno lice koje obavlja djelatnost javnog drumskog prijevoza ili prijevoz za vlastite potrebe;

aa) **radionica** je ovlaštenu subjekt (pravno ili fizičko lice - preduzetnik) u čijim prostorima se obavljaju djelatnosti kontrole, ispitivanja i servisiranja tahografa;

bb) **radna sedmica** označava neprekidni period od 6 x 24 sata, a može početi bilo kojeg dana u sedmici i nakon kojeg je vozač obavezan započeti sedmični odmor;

cc) **radno vrijeme** je vrijeme od početka do završetka rada, tokom kojeg se mobilni radnik nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju poslodavcu, te obavlja svoje poslove. U radno vrijeme uračunava se:

1) vrijeme provedeno u svim aktivnostima u drumskom prijevozu, a naročito u:

- vožnji,
- utovaru ili istovaru,
- pomoći putnicima pri ulasku ili izlasku iz vozila,
- čišćenju ili tehničkom održavanju,
- svim ostalim poslovima čija je svrha osiguranje sigurnosti vozila, tereta, putnika, ispunjavanje pravnih, odnosno zakonskih obaveza koje su vezane za vožnju koja je u toku, uključujući i nadzor nad utovarom ili istovarom, administrativnih formalnosti s policijom, carinom, inspekcijom službama i dr.,

2) vrijeme tokom kojeg mobilni radnik ne može slobodno raspolagati svojim vremenom, te mora biti na svom radnom mjestu, spreman preuzeti svoje uobičajene poslove, pri čemu su neki poslovi vezani za dežurstva, posebno tokom vremena čekanja na utovar ili istovar, kada vrijeme trajanja nije unaprijed poznato prije polaska ili prije početka trajanja dotičnog perioda,

3) u slučaju samozaposlenih vozača, ista definicija primjenjuje se na vrijeme od početka do kraja rada, tokom kojeg se samozaposleni vozač nalazi na svom radnom mjestu, na raspolaganju strankama i obavljajući svoje zadatke ili aktivnosti osim općih administrativnih poslova koji nisu direktno vezani za određenu vožnju koja je u toku;

dd) **samozaposleni vozač** označava lice čija je glavna djelatnost drumski prijevoz putnika ili tereta kao javni prijevoz, koji posjeduje licencu za tu djelatnost, koji radi sam za sebe i koji nije vezan ugovorom o radu ili drugim oblikom radnog odnosa, koji je slobodan organizirati radne aktivnosti, čiji prihod direktno zavisi od zarade i koji ima slobodu, samostalno ili u saradnji između samozaposlenih vozača, stupati u poslovne odnose s više klijenata;

ee) **sedmica** označava period između 00.00 sati u ponedjeljak i 24.00 sata u nedjelju (definicija ovog pojma ne bi trebalo da sprečava vozača da svoju radnu sedmicu započne bilo kojeg dana u sedmici);

ff) **sedmični odmor** je sedmični neprekidni period tokom kojeg vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom, a obuhvata "**redovni sedmični odmor**" i "**skraćeni sedmični odmor**":

1) **redovni sedmični odmor** je odmor koji neprekidno traje najmanje 45 sati,

2) **skraćeni sedmični odmor** je odmor koji neprekidno traje manje od 45 sati, ali ne manje od:

- 36 sati u prebivalištu vozača ili sjedištu firme,
- 24 sata pod uslovima da vozač slobodno raspolaže tim vremenom van mjesta prebivališta ili sjedišta firme;

gg) **sedmično vrijeme vožnje** je ukupno akumulirano vrijeme vožnje tokom jedne sedmice;

hh) **tahograf oprema** označava cjelokupnu opremu namijenjenu ugradnji u drumska vozila za prikaz, bilježenje i automatsko ili poluautomatsko pohranjivanje podataka o kretanju takvih vozila i o pojedinom trajanju rada njihovih vozača. Ova oprema obuhvata kablove, senzore, elektronski uređaj za informacije o vozaču, jedan ili dva čitača za umetanje vozačke memorijske kartice, ugrađen ili odvojen pisač, instrumente prikaza, uređaj za prijenos iz memorije podataka, uređaje za prikazivanje ili ispis podataka na zahtjev i uređaje za upisivanje mjesta u kojima dnevno radno vrijeme započinje i završava;

ii) **dvojna posada** je posada koju čine dva vozača (vozač koji upravlja vozilom i vozač u pripravnosti);

jj) **vozač** je lice koje upravlja vozilom ili koje se nalazi u vozilu kako bi prema potrebi bilo raspoloživo za upravljanje vozilom;

kk) **vozilo** je motorno vozilo, vučno vozilo, priključno vozilo ili kombinacija tih vozila koja se definiraju kako slijedi:

1) **motorno vozilo** je svako vozilo na vlastiti motorni pogon koje se kreće javnim putem, osim vozila koja se stalno kreću šinama, a koje se koristi za prijevoz putnika ili tereta ili obavljanje radova,

2) **vučno vozilo** je motorno vozilo koje se kreće javnim putem, koje je posebno projektirano za vuču priključnih vozila,

3) **priključno vozilo** je vozilo konstruirano tako da ga vuče vučno vozilo;

ll) **vrijeme vožnje** je zabilježeno trajanje aktivnosti vožnje:

1) automatskim ili poluautomatskim uređajem za bilježenje, odnosno analognim ili digitalnim tahografom,

2) ručno, u skladu s odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa ili odredbama posebnih propisa;

mm) **zamjena vozača** podrazumijeva situaciju gdje su, tokom svakog perioda vožnje, između bilo koja uzastopna dnevna perioda za odmor, ili između dnevnog perioda za odmor i nedjeljnog perioda za odmor, prisutna najmanje dva vozača u vozilu sposobna za vožnju. Izuzetno, za prvi sat perioda koji se podrazumijeva kao "zamjena vozača" prisustvo drugog vozača nije obavezno, ali za ostatak perioda jeste.

POGLAVLJE II. VRIJEME VOŽNJE, PAUZE I PERIODI ZA ODMOR

Član 4. (Dnevno vrijeme vožnje)

- (1) Dnevno vrijeme vožnje ne smije biti duže od devet sati.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, dnevno vrijeme vožnje može se produžiti najviše do 10 sati, ali ne više od dva puta tokom sedmice.

Član 5. (Sedmično radno vrijeme i vrijeme vožnje)

- (1) Prosječno sedmično radno vrijeme ne smije biti duže od 48 sati.
- (2) Maksimalno sedmično radno vrijeme može se produžiti do 60 sati, samo ako prosjek iz stava (1) ovog člana nije prekoračen tokom četiri mjeseca.
- (3) Sedmično vrijeme vožnje ne smije biti duže od 56 sati i ne smije imati za posljedicu prekoračenje maksimalnog sedmičnog radnog vremena.
- (4) Ukupno akumulirano vrijeme vožnje tokom uzastopnih 14 dana ne smije biti duže od 90 sati.
- (5) Dnevno i sedmično vrijeme vožnje obuhvata svako vrijeme vožnje na prostoru Bosne i Hercegovine ili neke treće zemlje.
- (6) Vozač mora zabilježiti kao ostale poslove svako vrijeme provedeno na način opisan u članu 3. tačka r) ovog zakona, kao i svako vrijeme provedeno u upravljanju vozilom koje se koristi u komercijalne svrhe, a ne spada u djelokrug ovog zakona.
- (7) Vozač je dužan evidentirati i vrijeme raspoloživosti u skladu s odredbom člana 3. tačka t) ovog zakona, od posljednjeg dnevnog ili nedjeljnog perioda odmora.
- (8) Evidencije iz st. (6) i (7) ovoga člana vode se ručno na tahografskom listiću, ispisu ili korištenjem odgovarajuće opcije ručnog unosa u tahograf.
- (9) Tokom vožnje, vozač mora posjedovati dokaze o evidenciji svog rada za taj dan i prethodnih 28 dana, uključujući i potvrdu o slobodnom vremenu.

(10) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno analognim tahografom, na zahtjev ovlaštenih lica, mora predložiti za tekući dan i prethodnih 28 dana: tahografske listiće, ručno evidentirane zapise, ispise iz tahografa, te karticu vozača, ako je posjeduje.

(11) Kada vozač upravlja vozilom koje je opremljeno digitalnim tahografom, na zahtjev ovlaštenih lica, mora predložiti svoju karticu vozača, tahografske listiće, ručno evidentirane zapise i ispise, za tekući dan i prethodnih 28 dana.

(12) Izgled i sadržaj obrasca Potvrde o slobodnom vremenu iz stava (9) ovog člana pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa (u daljnjem tekstu: ministar).

Član 6.

(Pauze za mobilne radnike)

(1) Mobilni radnici koji obavljaju mobilnu djelatnost u drumskom prijevozu, osim u slučaju ako AETR sporazum ne osigurava veću zaštitu, moraju najkasnije nakon šest sati neprekidnog rada imati pauzu.

(2) Radno vrijeme prekida se pauzom koja traje najmanje 30 minuta, ako ukupni zbir do tada obavljenih radnih sati iznosi između šest i devet sati, a pauzom u trajanju od najmanje 45 minuta, ako ukupni zbir radnih sati iznosi više od devet sati.

(3) Pauze iz stava (2) ovog člana, mogu se raspodijeliti na više perioda tokom radnog vremena, s tim da svaka od njih mora trajati najmanje 15 minuta.

Član 7.

(Pauze za vozače)

(1) Nakon perioda vožnje od četiri i po sata, vozač je obavezan koristiti pauzu u trajanju od najmanje 45 minuta.

(2) Pauza iz stava (1) ovog člana može se koristiti u dva dijela, i to u trajanju od najmanje 15 minuta, nakon koje slijedi pauza u trajanju od najmanje 30 minuta, a koje se koriste tokom perioda vožnje iz stava (1) ovog člana.

Član 8.

(Dnevni i sedmični odmor)

(1) Vozač mora imati dnevni i sedmični odmor.

(2) U okviru svaka 24 sata od trenutka započinjanja vožnje, nakon dnevnog ili sedmičnog odmora, vozač mora imati novi dnevni odmor.

- (3) Dnevni odmor može se produžiti do redovnog sedmičnog odmora ili skraćenog sedmičnog odmora.
- (4) U toku radne sedmice, vozač može koristiti najviše tri skraćena dnevna odmora. Skraćeno vrijeme odmora mora se nadoknaditi tokom narednog sedmičnog odmora.
- (5) Kod dvojne posade, tokom perioda vožnje do 30 sati, po završetku dnevnog ili sedmičnog perioda za odmor, mora se osigurati neprekidni odmor u trajanju od najmanje devet sati za posadu.
- (6) U bilo koje dvije uzastopne sedmice, vozač mora imati najmanje:
- a) dva redovna sedmična odmora ili
  - b) jedan redovni i jedan skraćeni sedmični odmor. Nadoknadu sedmičnog odmora vozač je dužan izvršiti najkasnije do kraja treće sedmice od sedmice korištenja skraćenog sedmičnog odmora.
- (7) Sedmični odmor započinje najkasnije po isteku šest 24-satnih perioda, od kraja prethodnog sedmičnog odmora.
- (8) Svaki odmor koji se uzima kao nadoknada skraćenog sedmičnog odmora dodaje se drugom periodu odmora od najmanje devet sati.
- (9) Dnevni i skraćeni sedmični odmor vozač može provesti u vozilu van sjedišta prijevoznika, ako je vozilo opremljeno ležajem i da vozilo nije u pokretu.
- (10) Neprekidni sedmični odmor između dvije sedmice može se računati samo uz jednu sedmicu.

Član 9. (Izuzeci)

- (1) Izuzetno od odredbi člana 8. ovog zakona, ako vozač prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vozom, te koristi dnevni odmor, taj se odmor može prekinuti najviše dva puta drugim aktivnostima, u ukupnom trajanju od najviše sat vremena. Tokom redovnog dnevnog odmora vozač mora imati pristup kabini s ležajem ili spavaćim kolima.
- (2) Svako vrijeme koje vozač provede u putovanju ka lokaciji na kojoj se obavljaju transportno-manipulativne operacije s vozilom ili u povratku s te lokacije, kada vozilo nije ni u mjestu prebivališta vozača ni u operativnom sjedištu poslodavca, ne računa se kao odmor ili pauza osim ako je vozač na brodu ili u vozu i ima pristup kabini s ležajem ili spavaćim kolima.

Član 10. (Noćni rad)

(1) Ako mobilni radnici obavljaju noćni rad, njihovo ukupno dnevno radno vrijeme ne smije trajati duže od deset sati u okviru svakog 24-satnog perioda.

(2) Naknada za noćni rad mobilnim radnicima isplaćuje se u skladu s važećim propisima u Bosni i Hercegovini, odnosno u skladu s kolektivnim ugovorima, uz uslov da takva naknada ne smije podsticati ugrožavanje sigurnosti drumskog saobraćaja.

POGLAVLJE III. OBAVEZE I ODGOVORNOST PRIJEVOZNIKA

Član 11. (Informiranje i evidencije)

(1) Poslodavci su obavezni upoznati mobilne radnike s odredbama čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovog zakona te drugim propisima, kolektivnim ugovorima, odnosno njihovim općim aktima, koji su doneseni na osnovu ovog zakona, te s odredbama o njihovom provođenju, koje se odnose na rad ili radne odnose.

(2) Poslodavci su dužni evidentirati radno vrijeme mobilnih radnika. Evidencija se mora čuvati najmanje dvije godine nakon isteka perioda na koji se odnosi. Za evidenciju radnog vremena mobilnih radnika odgovorni su poslodavci. Poslodavci su dužni na zahtjev izdati mobilnim radnicima evidenciju o odrađenim satima.

(3) Podaci iz stava (2) ovog člana pohranjuju se i u slučaju demontaže pojedinog tahografa kojim se nadzire radno vrijeme mobilnih radnika.

(4) Poslodavci su dužni mobilnim radnicima na njihov zahtjev osigurati kopije evidencija o obavljenim radnim satima.

(5) Izgled i sadržaj obrasca i način vođenja evidencije iz stava (2) ovog člana propisuje ministar.

Član 12. (Obaveze prijevoznika i vozača)

(1) Prijevoznik ne smije vozačima koje zapošljava davati nikakve novčane naknade, u formi povišice ili dodatka na plaću, a koji su vezani za pređenu udaljenost i/ili količinu prevezenog tereta, ako je ta naknada takva da podstiče ugrožavanje sigurnosti drumskog saobraćaja i/ili kršenje odredbi ovog zakona.

(2) Prijevoznik je dužan propisno uputiti vozače na odredbe ovog zakona, organizirati rad vozača tako da oni poštuju odredbe ovog zakona, te obavljati redovne kontrole.

(3) Prijevoznici, špediteri, organizatori putovanja, potpisnici ugovora ili kooperanti dužni su osigurati da ugovoreni rasporedi vožnji budu u skladu s odredbama ovog zakona.

(4) Prijevoznik koji koristi vozila opremljena digitalnim tahografom u skladu s odredbama ovog zakona dužan je:

a) osigurati da se svi podaci redovno preuzimaju s jedinice u vozilu, najmanje jednom u tri mjeseca i kartice vozača, najmanje jednom u 21 dan, kako bi se osiguralo preuzimanje svih podataka koji se odnose na aktivnosti prijevoznika ili aktivnosti koje su obavljene za tog prijevoznika, te

b) osigurati da se svi podaci preuzeti s jedinice u vozilu i kartice vozača čuvaju najmanje dvije godine nakon evidentiranja i da ti podaci budu dostupni direktno ili daljinskim prijenosom iz prostorija prijevoznika na zahtjev ovlaštenog lica.

(5) Vozač ili prijevoznik ne smiju obavljati bilo kakve radnje u vezi s tahografom, koje su u suprotnosti s ovim zakonom i podzakonskim aktima proizašlim iz njega i uslovima koje je propisao proizvođač.

(6) Ako se utvrdi da je vozač izvršio bilo kakve radnje iz stava (5) ovog člana, kartica vozača oduzima mu se na period od godinu dana.

(7) Vozač i prijevoznik odgovorni su za pravilno rukovanje i ispravan rad tahografa, svako iz svog djelokruga.

Član 13.

(Obaveze prijevoznika i vozača u slučaju kada vozilo nije opremljeno tahografom)

(1) Ako vozilo nije opremljeno tahografom u skladu s odredbama ovog zakona, ono će se moći koristiti samo za:

a) unutrašnji linijski prijevoz putnika na linijama ukupne udaljenosti do 50 km, kao i u izuzetnim slučajevima kada se ova vozila koriste za vanlinijski prijevoz putnika;

b) međunarodni linijski prijevoz putnika čije su polazna i odredišna tačka smještene na udaljenosti do 50 km od granice između dvije države.

(2) U slučaju obavljanja prijevoza iz stava (1) ovog člana, prijevoznik je dužan napraviti red vožnje i raspored dužnosti, koji za svakog vozača mora sadržavati: naziv, sjedište i unaprijed utvrđeni raspored različitih perioda vožnje, ostalih poslova, prekida vožnje i perioda raspoloživosti.

(3) Vozač raspoređen za vožnju vozilom iz stava (1) ovog člana mora imati u vozilu izvod iz rasporeda dužnosti i primjerak voznog reda iz stava (2) ovog člana.

(4) Raspored dužnosti mora:

- a) sadržavati sve informacije navedene u stavu (2) ovog člana za minimalni period koji obuhvata prethodnih 28 dana, s tim da se podaci moraju redovno dopunjavati u vremenskim razmacima koji ne smiju biti duži od 30 dana,
- b) potpisati odgovorno lice prijevoznika, te
- c) biti čuvan u sjedištu prijevoznika dvije godine nakon isteka perioda na koji se odnosi. Prijevoznik izdaje izvode iz rasporeda dužnosti na zahtjev vozača i na zahtjev ovlaštenog lica.

POGLAVLJE IV. IZUZECI

Član 14. (Izuzeci za mobilne radnike)

Kolektivnim ugovorima i drugim ugovorima između socijalnih partnera mogu se za lica koja obavljaju mobilnu djelatnost drumskog prijevoza odrediti povoljniji uslovi od onih propisanih odredbama ovog zakona, s ciljem zaštite njihovog zdravlja i sigurnosti, vodeći računa da se tim ne smanjuje opći nivo zaštite radnika.

Član 15. (Izuzeci za vozače)

(1) Vozač može odstupiti od pravila utvrđenih odredbama čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovog zakona kada upravlja vozilom kojem je potrebno da stigne do najbližeg prikladnog mjesta za zaustavljanje, kako bi se zaštitila sigurnost ljudi, vozila ili njegovog tereta s tim da se ne ugrožava sigurnost drumskog saobraćaja.

(2) Vozač je dužan navesti razloge takvog postupanja ručno, na obrascu evidencije radnog vremena ili na tahografskom listiću, najkasnije po dolasku na najbliže mjesto prikladno za zaustavljanje.

POGLAVLJE V. TAHOGRAFI I RADIONICE

Član 16. (Tehnički uslovi i tipsko odobrenje tahografa)

(1) Tahograf je uređaj u drumskom saobraćaju za prikaz i bilježenje brzine, vremena, pređenog puta, kao i vremena rada i odmora vozača.

(2) Tahograf može biti analogni i digitalni.

(3) Tahograf ugrađen u vozilo u skladu s odredbama ovog zakona, tahografski listići i papir za ispis, moraju biti tipski odobreni od Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut).

(4) Bliže odredbe o upotrebi tahografa, izvedbenim zahtjevima za instaliranje i upotrebu tahografa, načinu njihovog odobravanja, tahografskim listićima, memorijskim karticama, uslovima za preglede, ispitivanje, ugradnju i popravak tahografa i ispitivanju ograničivača brzine, u skladu s odredbama AETR sporazuma i važećim propisima koji uređuju ovu oblast, pravilnikom propisuje ministar u saradnji s Institutom i nadležnim entitetskim zavodima za mjeriteljstvo (u daljnjem tekstu: entitetski zavodi).

Član 17. (Radionice)

(1) Radionica je pravno ili fizičko lice - preduzetnik imenovano rješenjem.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdaje entitetsko ministarstvo nadležno za poslove drumskog saobraćaja i Pododjel za saobraćaj Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s odredbama ovog zakona (u daljnjem tekstu: nadležni organi).

(3) Nadležni organi iz stava (2) ovog člana izdaju rješenje u saradnji s nadležnim institucijama iz ove oblasti, a jedan primjerak rješenja dostavlja se Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Rješenjem iz stava (1) ovog člana radionici se može odobriti obavljanje sljedećih djelatnosti:

- a) kontrola tahografa;
- b) ispitivanje tahografa;
- c) servisiranje tahografa.

(5) Radionica može obavljati djelatnosti iz stava (4) ovog člana za:

- a) analogne tahografe;
- b) digitalne tahografe.

(6) U rješenju iz stava (1) ovog člana mora biti utvrđeno koju od djelatnosti iz stava (4) ovog člana radionica može obavljati.

(7) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na rok od pet godina.

(8) Radionica je obavezna, u roku od 60 dana prije isteka roka iz stava (7) ovog člana, nadležnom organu iz stava (2) ovog člana podnijeti zahtjev za produženje važenja rješenja.

(9) Radionica i njeni zaposleni obavezni su vozaču bilo kojeg vozila koje ima ugrađen tahograf pružati usluge u skladu sa izdatim rješenjem.

(10) Radionica je u slučaju uklanjanja ili demontaže tahografa obavezna presnimiti s uređaja sve podatke koji su zabilježeni na njemu u skladu s odredbama ovog zakona, uključujući i lične podatke.

(11) Podatke iz stava (10) ovog člana radionica je obavezna pohraniti i čuvati na siguran način najmanje dvije godine, a smije ih proslijediti samo prijevozniku u čijem je vozilu bio tahograf ili kod kojeg je zaposlen vozač na kojeg se odnose podaci o radnom vremenu i odmorima, te nadzornim organima u skladu s ovim zakonom.

(12) Bliže odredbe o oznakama plombi, pratećoj dokumentaciji i načinu imenovanja Komisije za radionice iz člana 18. stav (3) ovog zakona pravilnikom propisuje ministar u saradnji sa Institutom i entitetskim zavodima.

Član 18.

(Uslovi za imenovanje radionica)

(1) Rješenje iz člana 17. stav (1) ovog zakona izdaje se radionici, na osnovu zahtjeva, uz koji se prilažu i dokazi o ispunjavanju sljedećih uslova, i to da:

- a) je upisana u sudski registar, odnosno preduzetnički registar, za obavljanje djelatnosti iz člana 17. stav (4) ovog zakona;
- b) posjeduje odgovarajuće prostorije na području Bosne i Hercegovine, opremu i alat te zapošljava osposobljene tehničare;
- c) prilaz radionici mora biti izgrađen i označen u skladu s pravilima struke;
- d) osigurava odgovarajuću pouzdanost umjeravanja tahografa;
- e) protiv nje nije pokrenut stečajni postupak, postupak prisilne nagodbe ili likvidacije;
- f) protiv podnosioca zahtjeva, odnosno šefa ili u radionici zaposlenog tehničara nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo koje se vodi po službenoj dužnosti, a koje je bilo počinjeno kod obavljanja poslova vezanih za tahograf;
- g) radionica nije angažirala šefa radionice koji je u protekle tri godine, svojim radom, prouzrokovao gubitak ovlaštenja za rad radionice;
- h) ima na odgovarajući način uređen ugovorni odnos s proizvođačem tahografa u vezi s postupcima i poslovima koje obavlja;
- i) ima prostorije i opremu koji omogućavaju da bilješke i dokumentacija o svim aktivnostima povezanim s tahografima, kao i podaci koji su na njima, mogu biti zabilježeni i pohranjeni na odgovarajući način i dostupni nadzornim organima, te osigura zaštitu ličnih podataka u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka;

- j) ima podmirene sve dospjele obaveze na ime poreza i drugih javnih davanja;
  - k) radionici ili licu čiji je pravni nasljednik radionica u posljednjih pet godina nije oduzeto rješenje;
  - l) ima najmanje dva zaposlena tehničara koji ispunjavaju uslove iz člana 19. st. (1) i (2) ovog zakona;
  - m) ima šefa koji zadovoljava uslove i obavlja poslove iz člana 19. st. (3) i (4) ovog zakona;
  - n) ima oglasnu tablu s vidljivo istaknutim informacijama: o broju rješenja i oznaci plombiranja, kao i obavještenjima, nalogima i upozorenjima nadležnih organa.
- (2) Pored uslova iz stava (1) ovog člana, radionica mora priložiti i dokaze o ispunjavanju uslova propisanih pravilnikom iz člana 16. stav (4) ovog zakona.
- (3) Utvrđivanja ispunjavanja uslova iz stava (1) ovog člana nadležni organi ostvaruju putem Komisije za radionice.

Član 19.
(Uslovi za tehničara radionice i šefa radionice)

- (1) Tehničar radionice može biti lice:
- a) koje ima najmanje IV. stepen stručne spreme u oblasti mehanike, elektronike ili tehnologije drumskih vozila;
  - b) koje je stručno osposobljeno, što se dokazuje potvrdom o završenom osposobljavanju za kontrolu, ispitivanje ili servisiranje tahografa prema planu i programu odobrenom od Nacionalnog komiteta za profesionalno osposobljavanje u drumskom prijevozu;
  - c) koje nije pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje se vodi po službenoj dužnosti te koje je počinjeno pri obavljanju poslova s tahografima;
  - d) protiv kojeg zbog krivičnog djela iz tačke c) ovog stava nije pokrenut krivični postupak;
  - e) koje istovremeno nije u radnom odnosu i ne obavlja iste ili slične poslove van radionice.
- (2) Poslove na tahografima i opremi od koje zavisi ispravan rad tahografa može obavljati samo tehničar radionice.

(3) Šef radionice može biti lice koje, u pogledu stručne spreme, mora biti dipl. ing. saobraćaja, dipl. ing. mašinstva ili dipl. ing. elektrotehnike, i koje ispunjava uslove iz stava (1) tač. b), c), d) i e) ovog člana.

(4) Šef radionice odgovara za sigurnost i pohranjivanje podataka, rad s memorijskim karticama radionice, te obavlja sljedeće poslove:

a) brine da ovlaštenim tehničarima budu uručene, te da upotrebljavaju svoje kartice u skladu s propisima;

b) brine da se kartice radionice, kliješta za plombiranje, te odgovarajući dokumenti, kada nisu u upotrebi, pohranjuju na sigurnom mjestu ili blagajni;

c) brine da se o gubitku, krađi odnosno neispravnosti memorijskih kartica bez odgađanja obavijesti izdavalac kartica i Ministarstvo;

d) brine o roku važenja dozvole i pravovremenom podnošenju zahtjeva za njeno produženje;

e) brine o održavanju fizičke sigurnosti kartice dok je ona u upotrebi;

f) odgovara za pravilnu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa i procedura za pregled tahografa;

g) izdaje i ovjerava certifikate, potvrde i drugu dokumentaciju radionice;

h) ažurira i vodi evidencije u jedinstvenom informacionom sistemu;

i) obavještava nadležne organe o promjenama uslova na osnovu kojih je radionica imenovana, i

j) obavlja i druge poslove iz djelokruga radionice.

(5) Bliže odredbe o evidencijama koje se vode u radionicama, postupku i načinu dokazivanja stručne osposobljenosti iz stava (1) tačka b) ovog člana, propisuje ministar na prijedlog Instituta i entitetskih zavoda.

Član 20. (Ukidanje rješenja)

Nadležni organ iz člana 17. stav (2) ovog zakona ukida rješenje iz člana 17. stav (1) ovog zakona, ako se utvrdi da:

a) radionica više ne ispunjava bilo koji od uslova iz člana 18. ovog zakona;

- b) radionica ili njeni zaposleni u svom radu ne poštuju odredbe ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa;
- c) je radionica dala lažne izjave, podatke ili dokumente u postupku izdavanja rješenja, odnosno provjere uslova za dobivanje rješenja;
- d) radionica svoj rad obavlja u suprotnosti s odredbama ovog zakona i podzakonskih akata;
- e) je radionica podešavala zaštitne elemente na tahografima.

POGLAVLJE VI. MEMORIJSKE KARTICE

Član 21. (Kartice)

(1) Za digitalne tahografe postoje četiri vrste kartica:

- a) kartica vozača;
- b) kartica prijevoznika;
- c) kartica nadzornog organa i
- d) kartica radionice.

(2) Kartica vozača i kartica prijevoznika izdaju se na period do pet godina, kartica nadzornog organa na period do dvije godine, a kartica radionice na period do godinu dana.

(3) Kartica radionice izdaje se isključivo na ime tehničara radionice koji je osposobljen u skladu s odredbama člana 19. stav (1) ovog zakona, a kartica nadzornog organa isključivo na ime lica koje je ovlašteno za provođenje nadzora u skladu s članom 33. stav (1) ovog zakona.

(4) Kartica radionice iz stava (3) ovog člana mora imati sigurnosni PIN, poznat samo tehničaru radionice na čije ime glasi kartica.

Član 22. (Nadležnost izdavanja kartica)

(1) Poslove izdavanja kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona obavljaju nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona.

(2) Poslove personalizacije i tehničke obrade kartica i vođenja evidencije izrađenih kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona obavlja Agencija za identifikacione dokumente,

evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u skladu s odredbama ovog zakona.

(3) Ministarstvo je nadležno da u saradnji s Agencijom provede sve aktivnosti izrade projektnog zadatka za uspostavljanje sistema za izdavanje kartica iz člana 21. stav (1) ovog zakona.

(4) Agencija je nadležna da izvrši nabavku sistema, opreme i potrošnog materijala potrebnog za provođenje poslova iz stava (2) ovog člana.

Član 23. (Izdavanje kartica)

(1) Kartice iz člana 21. stava (1) ovog zakona izdaju se na osnovu zahtjeva.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se nadležnom organu iz člana 17. stav (2) ovog zakona.

(3) Nadležni organ donosi rješenje o izdavanju, odnosno odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice.

(4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

(5) Preuzimanje izrađene i personalizirane kartice vrši se kod nadležnog organa kojem je i podnesen zahtjev za njeno izdavanje.

(6) Postupak izdavanja kartica, oblik i sadržaj obrasca zahtjeva iz stava (1) ovog člana propisuje ministar.

Član 24. (Naknade)

(1) Visinu naknade za izradu kartica utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva i Agencije.

(2) Minimalni iznos naknade za ispitivanje tahografa utvrđuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva, utvrđen u saradnji s nadležnim institucijama iz ove oblasti.

POGLAVLJE VII. EVIDENCIJE

Član 25. (Evidencija o radionicama)

(1) Ministarstvo, putem jedinstvenog informacionog sistema, vodi elektronsku evidenciju o:

a) imenovanim radionicama, izmjenama rješenja iz člana 17. stav (1) ovog zakona i pratećoj dokumentaciji;

b) ukinutim rješenjima, te svim izmjenama i pratećoj dokumentaciji;

c) podacima o tehničarima zaposlenim u radionici koji su osposobljeni za rad na tahografima i koji ispunjavaju uslove za izdavanje kartica radionica, i

d) podacima o stručnoj spremi, odnosno osposobljenosti tehničara, uključujući svjedočanstva o završenom školovanju i drugim odgovarajućim svjedočanstvima.

(2) Ovlašteno lice za unos podataka u jedinstveni informacioni sistem odgovorno je za tačnost unesenih podataka.

(3) Ministarstvo dostavlja informacije o trenutnom stanju radionica, odnosno kartica nadležnim organima drugih država koje to zatraže.

(4) Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava (1) ovog člana, kao i način razmjene podataka između nadležnih organa propisuje ministar.

Član 26. (Evidencije o karticama)

(1) Evidenciju o karticama vode nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona, putem jedinstvenog informacionog sistema. Evidencija obuhvata najmanje sljedeće podatke, uključujući i navedene lične podatke:

a) o stanju zahtjeva za izdavanje kartica:

1) ime i prezime podnosioca zahtjeva;

2) datum i mjesto rođenja;

3) spol i maternji jezik;

4) adresu stalnog prebivališta;

5) adresu na koju želi primati poštu;

6) broj vozačke dozvole;

7) državu koja je izdala vozačku dozvolu;

- 8) naziv organa koji je izdao vozačku dozvolu;
- 9) kategorije vozila za koje lice ima vozačku dozvolu;
- b) o vozačevoj kartici:
  - 1) ime i prezime vozača;
  - 2) spol i maternji jezik;
  - 3) adresu stalnog prebivališta;
  - 4) adresu na koju želi primati poštu;
  - 5) broj vozačke dozvole;
  - 6) državu koja je izdala vozačku dozvolu;
  - 7) naziv organa koji je izdao vozačku dozvolu;
  - 8) kategorije vozila za koje lice ima vozačku dozvolu;
  - 9) digitalna fotografija;
  - 10) digitalni potpis;
- c) o kartici nadzornog organa:
  - 1) naziv nadzornog organa;
  - 2) adresa nadzornog organa te ime i prezime ovlaštenog (odgovornog) lica;
  - 3) ime i prezime za nadzor zaduženog službenog lica;
  - 4) datum i mjesto rođenja;
  - 5) spol i maternji jezik;
  - 6) adresu stalnog prebivališta;
  - 7) elektronska adresa;
  - 8) digitalna fotografija;
  - 9) digitalni potpis;

d) o kartici prijevoznika:

1) prijevoznik, odnosno ime pravnog ili fizičkog lica koje raspolaže prijevoznim sredstvom;

2) adresa odnosno sjedište prijevoznika;

3) ime i prezime ovlaštenog lica;

4) elektronska adresa;

e) o kartici radionice:

1) naziv radionice;

2) adresa odnosno sjedište radionice;

3) ime i prezime ovlaštenog (odgovornog) lica;

4) elektronska adresa;

5) ime i prezime tehničara - imaoca kartice;

6) datum i mjesto rođenja;

7) spol i maternji jezik;

8) adresa stalnog prebivališta;

9) elektronska adresa;

10) digitalna fotografija;

11) digitalni potpis;

f) za sve vrste kartica:

1) naziv nadležnog izdavaoca;

2) broj kartice;

3) datum početka važenja kartice;

4) datum isteka važenja kartice;

5) status kartice (zaplijenjena /od nadležnog organa/, suspendirana /privremeno oduzeta/, oduzeta /trajno nevažeća/, zamjenjuje se, izgubljena, ukradena, oštećena, istekao rok važenja, produžena, zamijenjena, otkazana, nadoknađena);

g) za sve vrste kartica njihovo ukupno stanje o:

- 1) broju dostavljenih (preuzetih) kartica;
- 2) personaliziranim karticama;
- 3) otpremljenim karticama;
- 4) greškama kod izrade;
- 5) zalihama kartica;
- 6) karticama u opticaju;
- 7) vraćenim (nepreuzetim) karticama;
- 8) oštećenim karticama.

(2) Nadležni organi iz člana 17. stav (2) ovog zakona odgovorni su za tačnost podataka u evidencijama iz stava (1) ovog člana.

(3) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje kartice, stranka je dužna u pisanoj formi izjaviti da dopušta korištenje podataka iz stava (1) ovog člana. Ako se radi o korištenju ličnih podataka, izdavalac kartica dužan je navesti koje će lične podatke iz određenih službenih evidencija koristiti.

(4) Podatke koje vodi u skladu s ovim članom izdavalac kartice vozača i kartice radionice prosljeđuje i razmjenjuje s nadležnim organima drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

(5) Radi izvršavanja nadzora Ministarstvo i nadzorni organi iz ovog zakona imaju pristup podacima iz evidencija iz st. (1) i (2) ovog člana, kao i odgovarajućim podacima nadležnih organa drugih država putem zajedničke mreže (TACHONET).

POGLAVLJE VIII. POSTUPCI KONTROLE

Član 27. (Sistem kontrole)

(1) Inspekcija drumskog saobraćaja i policijski službenici (u daljnjem tekstu: nadležni kontrolni organi) dužni su organizirati i provoditi odgovarajuće i redovne kontrole u svrhu

pravilnog i dosljednog provođenja i primjene odredbi ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa, na putu i u prostorima prijevoznika, za sve kategorije prijevoza.

(2) Kontrole iz stava (1) ovog člana moraju se obavljati svake godine i moraju obuhvatiti širok i reprezentativan presjek mobilnih radnika, vozača, prijevoznika i vozila u svim kategorijama prijevoza obuhvaćenim odredbama ovog zakona.

(3) Kontrole iz stava (2) ovoga člana moraju se organizirati na način da se od 16. juna 2010. godine kontrolira 1% dana koje odrade vozači vozila obuhvaćeni ovim zakonom.

(4) Postotak kontrola iz stava (3) ovog člana povećat će se od 1. januara 2011. godine na najmanje 2 %, a od 1. januara 2012. godine na 4 %.

(5) Nadležni kontrolni organi dužni su najmanje 30 % ukupnog broja kontroliranih radnih dana kontrolirati na putu, a najmanje 50 % u prostorijama sjedišta prijevoznika.

(6) Kontrole iz stava (1) ovog člana moraju sadržavati sljedeće podatke: broj vozača kontroliranih na putu, broj kontrola u prostorijama sjedišta prijevoznika, broj kontroliranih radnih dana, te broj i vrstu prijavljenih povreda propisa, zajedno s naznakom da li se radi o prijevozu putnika ili tereta.

Član 28. (Kontrole na putu)

(1) Kontrole na putu moraju se organizirati na različitim mjestima i u različitim vremenskim periodima, pri čemu se moraju obuhvatiti svi segmenti putne mreže, s ciljem sprečavanja izbjegavanja mjesta kontrole.

(2) Subjekti koji upravljaju javnim putevima, kao i koncesionari, u saradnji sa inspekcijom i policijskim službenicima dužni su osigurati da se:

a) u dovoljnoj mjeri osiguraju mjesta za kontrole na ili u blizini postojećih puteva, te da prema potrebi servisne stanice i ostale sigurne lokacije mogu funkcionirati kao mjesta kontrole;

b) kontrole provode po sistemu slučajnog uzorka, uz odgovarajuću geografsku ravnomjernost.

(3) Kontrole na putu iz stava (2) ovog člana moraju se obavljati bez diskriminacije, a ovlaštena lica prilikom obavljanja kontrole posebno su dužna na nediskriminirajući način kontrolirati:

a) državu registracije vozila;

b) državu prebivališta vozača;

c) državu poslovnog sjedišta prijevoznika;

d) polazište i odredište vožnje;

e) vrstu tahografa (analogni ili digitalni).

(4) Kontrole na putu obuhvataju:

a) dnevno i sedmično vrijeme vožnje, prekide vožnje, dnevno i sedmično vrijeme odmora, podatke za prethodne dane koji se moraju nalaziti u vozilu i/ili podatke pohranjene za isti period na kartici vozača i/ili u memoriji tahografa, i/ili na ispisima;

b) sve slučajeve prekoračenja dopuštene brzine vozila, koji se definiraju kao periodi duži od jedne minute tokom kojih brzina vozila prelazi 90 km/h za vozila kategorije N3 ili 105 km/h za vozila kategorije M3;

c) ako je moguće, trenutne brzine vozila koje zabilježi tahograf tokom najviše 24 prethodna sata korištenja vozila;

d) ispravan rad tahografa (utvrđivanje moguće zloupotrebe uređaja i/ili kartice vozača i/ili listića).

(5) Nadležni kontrolni organi moraju imati spisak mogućih kontrola iz stava (4) ovog člana i moraju biti opremljeni kontrolnom opremom koja omogućava:

a) preuzimanje podataka s jedinice u vozilu i kartice vozača za digitalni tahograf, očitavanje podataka, te analizu i/ili prijenos nalaza u centralnu bazu podataka radi analize;

b) kontrolu tahografskih listića.

(6) Ministarstvo će saradivati i razmjenjivati podatke prikupljene iz kontrola s nadležnim organima drugih država.

Član 29.

(Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika)

(1) Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika moraju se planirati na način da se uvažavaju prethodne kontrole za različite vrste prijevoza i prijevoznika, posebno ako su tokom kontrole na putu utvrđene teže povrede odredbi ovog zakona.

(2) Nadležni kontrolni organ dužan je tokom kontrole uzeti u obzir sve informacije koje dostavi nadležni organ druge države, a koje se odnose na aktivnosti kontroliranog prijevoznika te države.

(3) Kontrole koje su obavljene u prostorijama nadležnih kontrolnih organa, na osnovu traženih dokumenata ili podataka koje su prijevoznici predali po njihovom zahtjevu, smatraju se kontrolama izvršenim u prostorijama prijevoznika.

(4) Kontrole u prostorijama sjedišta prijevoznika obuhvataju, osim kontrola iz člana 28. stav (4) ovog zakona, i sljedeće kontrole:

- a) sedmične periode odmora i vremena vožnje između perioda odmora;
- b) pridržavanje dvosedmičnog ograničenja vremena vožnje;
- c) tahografske listiće, jedinice u vozilima i ispise podataka s kartica vozača.

(5) Nadležni kontrolni organ u prostorijama sjedišta prijevoznika mora imati spisak mogućih kontrola iz stava (4) ovog člana i člana 28. stav (4) ovog zakona i mora biti opremljen kontrolnom opremom u skladu s odredbom člana 28. stav (5) ovog zakona.

(6) Nadležni kontrolni organ, ako je to moguće, može kontrolirati i zajedničku odgovornost drugih učesnika, kao što su otpremnici, agenti, špediteri i dr., ako se utvrdi kršenje propisa.

Član 30. (Statistika)

(1) Nadležni kontrolni organi obavezni su osigurati da statistički podaci prikupljeni od kontrola, u skladu s odredbom člana 27. ovog zakona, budu razvrstani na one:

a) za kontrole na putu prema:

- 1) kategoriji javnog puta (magistralni, regionalni i lokalni), kao i u ulici u naselju ili gradu;
- 2) državi registracije pregledanog vozila, s ciljem izbjegavanja diskriminacije;
- 3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni).

b) za kontrole u preduzećima prema:

- 1) vrsti prijevozne djelatnosti (unutrašnji ili međunarodni prijevoz, prijevoz putnika ili tereta, javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe);
- 2) veličini voznog parka;
- 3) vrsti tahografa (analogni ili digitalni).

(2) Nadležni kontrolni organi iz stava (1) ovog člana dužni su čuvati podatke o kontrolama prikupljenim u prethodnoj godini.

(3) Prijevoznici u kojima su vozači zaposleni dužni su čuvati jednu godinu dokumente, zapise rezultata i ostale potrebne podatke koje im dostave nadležni kontrolni organi, o kontrolama izvršenim u prostorima tih prijevoznika ili u kontroli vozača tih prijevoznika na putu.

Član 31. (Sistem ocjene rizika)

(1) Ministarstvo će uvesti sistem ocjene rizika za prijevoznike, koji će se zasnivati na broju i težini povreda odredbi ovog zakona, koje je pojedini prijevoznik počinio, te na informacijama o prekršajima dobivenim u saradnji s drugim državama.

(2) Povredom iz stava (1) ovog člana smatra se:

- a) prekoračenje maksimalnog dnevnog, nedjeljnog ili dvonedjeljnog vremena vožnje za 20% ili više;
- b) nepridržavanje minimalnog dnevnog ili nedjeljnog perioda odmora za 33% ili više;
- c) nepridržavanje minimalnog prekida vožnje;
- d) nepodešavanje tahografa u skladu s posebnim propisom.

(3) Nadležni kontrolni organi dužni su prijevoznike s visokom ocjenom rizika kontrolirati češće i detaljnije.

POGLAVLJE IX. NADZOR I IZVJEŠTAVANJE

Član 32. (Nadzor nad radionicama)

(1) Nadzor nad radionicama obavlja Ministarstvo u saradnji s nadležnim organima.

(2) Stručni nadzor nad radom radionica obavlja Institut u saradnji s entitetskim zavodima.

(3) Ako se nadzorom utvrde nepravilnosti u radionici propisane članom 20. ovog zakona, nadležni organ oduzima kartice radionice i ukida rješenje o imenovanju.

(4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.

(5) Žalba na rješenje iz stava (3) ovog člana ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Bliže odredbe o postupku i načinu obavljanja nadzora iz st. (1) i (2) ovog člana propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima, Institutom i entitetskim zavodima.

Član 33.

(Nadležnost i ovlaštenja u vezi sa inspekcijskim nadzorom)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem AETR sporazuma i ovog zakona obavljaju:

- a) inspekcija drumskog saobraćaja,
- b) policijski službenici u okviru nadzora sigurnosti drumskog saobraćaja (čl. 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. ovog zakona).

(2) Inspekcija drumskog saobraćaja i policijski službenici imaju sljedeća ovlaštenja:

a) zabraniti upotrebu vozila u kojem oštećenje ili neispravan rad tahografa nije otklonjen u roku od sedam dana od dana nastanka kvara ili otkrivanja nepravilnosti u radu, a vozač nije na listić ili listiće zapisa ili na privremeni listić koji se prilaže listiću zapisa ili vozačkoj kartici, na koji upisuju podatke koji mu omogućavaju identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis, upisivao sve podatke za različite periode koji više nisu zabilježeni ili nisu ispravno zabilježeni tahografom,

b) u slučaju sumnje da tahograf ne radi ispravno, uputiti vozilo na vanredni pregled tog uređaja, te svih drugih elemenata vezanih za tahograf, koji moraju biti ugrađeni u vozilo radi njihovog ispravnog rada. Troškove pregleda snosi vlasnik vozila u koje je uređaj ugrađen,

c) zahtijevati od vozača da omogući kontrolu tahografa i dostavi na uvid popise sa zabilježenim podacima, karticu ili ispis s tahografa te dopusti pregled popisa sa zabilježenim podacima, kartice ili ispise s tahografa,

d) privremeno oduzeti popis s bilježenim podacima ili ispis s tahografa kao dokaz u postupku, odnosno u istu svrhu dati izraditi prijepis podataka iz kartice,

e) privremeno oduzeti karticu, pod uslovom da se utvrdi da je kartica krivotvorena ili da vozač koristi tuđu karticu ili da je kartica dobivena na osnovu lažnih izjava i/ili krivotvorenih dokumenata, te je dostaviti nadležnom izdavaocu uz navođenje razloga za privremeno oduzimanje kartice,

f) isključiti vozilo iz saobraćaja dok se ne otkloni uzrok prekršaja, odnosno prisiliti vozača na korištenje dnevnog odmora,

g) predložiti nadležnim organima oduzimanje, suspendiranje ili ograničenje licence za obavljanje djelatnosti ili vozačke dozvole.

(3) Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa, donesenih na osnovu njega, obavlja Ministarstvo.

POGLAVLJE X. PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 34.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM kaznit će se pravno lice ili fizičko lice-preduzetnik ako:

- a) u vozilima čija je najveća dopuštena masa s priklučnim vozilom veća od 3,5 t, te autobusima konstruiranim ili trajno prilagođenim za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen tahograf (član 2. stav (2));
- b) u vozilu koje se prvi put registrira u Bosni i Hercegovini nakon 16. 6. 2010. godine, čija je najveća dopuštena masa s priklučnim vozilom veća od 3,5 t, te autobusima konstruiranim ili trajno prilagođenim za prijevoz više od devet putnika, uključujući i vozača, nije ugrađen digitalni tahograf (član 2. stav (3));
- c) omogući registraciju vozila koja nemaju ugrađen tahograf (član 2. st. (2) i (3));
- d) omogući ugradnju tahografa koji nije tipski odobren (član 16. stav (3));
- e) obavlja djelatnost bez rješenja (član 17. stav (1));
- f) obavlja djelatnost koja nije utvrđena rješenjem (član 17. stav (4));
- g) obavlja djelatnost i nakon isteka roka utvrđenog rješenjem (član 17. stav (7));
- h) obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 20. ovog zakona;
- i) falsificira, skriva ili uništava podatke koji su zapisani na tahografskom listiću, pohranjeni u tahografu ili vozačevoj kartici ili ispisu s tahografa;
- j) vrši zloupotrebe tahografa, tahografskih listića ili vozačeve kartice koje bi imale uticaja na podatke ili ispis informacija;
- k) vrši zloupotrebu dodatnim uređajem (prekidači, žice...) koja bi mogla imati uticaj na podatke ili ispis informacija;
- l) popravak tahografa ne obavlja u ovlaštenom servisu;
- m) ne arhivira tahografske listiće, ispise i podatke;
- n) vozačima koje zapošljava daje novčane naknade, u obliku povišice ili dodatka na plaću, a koji su vezani za pređenu udaljenost i/ili količinu prevezenog tereta, ako je ta

naknada takva da potiče ugrožavanje sigurnosti cestovnog saobraćaja (član 12. stav (1)).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu koje počini prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se pravno lice ili fizičko lice-preduzetnik ako:

a) mobilnog radnika rasporedi na rad tako da mu radno vrijeme prekoračuje vremena predviđena članom 5. st. (2), (3) i (4) ovog zakona;

b) mobilnom radniku ne omogući korištenje pauze u skladu s odredbama člana 6. ovog zakona;

c) naredi ili dopusti da vozač ne koristi dnevne, sedmične odmore i prekide vožnje u skladu s odredbama čl. 7. i 8. ovog zakona;

d) noćni rad mobilnih radnika određuje na način da njihovo ukupno radno vrijeme tokom svakog 24-satnog perioda iznosi više od deset sati (član 10. stav (1));

e) postupi u suprotnosti s odredbama člana 11. ovog zakona;

f) postupi u suprotnosti s odredbama člana 13. ovog zakona;

g) postupi u suprotnosti s članom 17. st. (10) i (11) ovog zakona;

h) radionica zaposli tehničara radionice i šefa u suprotnosti s odredbama člana 19. st. (1), (2) i (3) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 36.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se vozač ako:

a) postupi u suprotnosti s odredbama člana 12. stav (5) ovog zakona;

b) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 11 sati);

c) prekorači nedjeljno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 70 sati);

- d) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije nedjelje (vožnjom dužom od 112 sati i 30 minuta);
- e) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 6 sati);
- f) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 8 sati i 30 minuta;
- g) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju kraćem od 7 sati plus 3 sata;
- h) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju kraćem od 7 sati;
- i) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju kraćem od 20 sati;
- j) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju kraćem od 36 sati;
- k) ima više od jedne vozačeve kartice, upotrebljava karticu koja nije njegovo vlasništvo, upotrebljava neispravne i nevalidne kartice;
- l) upotrebljava oštećene tahografske listiće gdje podaci nisu čitljivi;
- m) na tahografski listić nije upisano ime ili prezime;
- n) ne dozvoli kontrolu, te ne može priložiti zapis tahograf listića i vozačeve kartice, za tekući dan i prethodnih 28 dana;
- o) vrši zloupotrebu tahografa, tahografskih listića ili vozačeve kartice koje bi imale uticaja na podatke ili ispis informacija;
- p) nije označio sve informacije za period kad je tahograf bio pokvaren i nije pravilno zapisivao;
- r) izgubljenu ili ukradenu vozačevu karticu nije uredno prijavio organima države gdje je do toga došlo.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se pravno lice ili fizičko lice - preduzetnik ako postupi u suprotnosti s odredbama člana 17. stav (9) ovog zakona.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se šef radionice ako postupi u suprotnosti s članom 17. stav (9) i članom 19. stav (4) ovog zakona.

Član 37.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM kaznit će se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 10 sati ali kraćom od 11 sati);

- b) prekorači sedmično vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 60 sati ali kraćom od 70 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije nedjelje (vožnjom dužom od 100 sati ali kraćom od 112 sati i 30 minuta);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 5 sati ali kraćom od 6 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 8 sati i 30 minuta ali kraćem od 10 sati;
- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 7 sati plus 3 sata ali kraćem od 8 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju dužem od 7 sati ali kraćem od 8 sati;
- h) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 20 sati ali kraćem od 22 sata;
- i) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 36 sati ali kraćem od 42 sata;
- j) koristi tahografski listić koji nije tipski odobren;
- k) na tahografski listić nije upisana početna kilometraža, datum početka i kraja upotrebe.

Član 38.

Novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM kaznit će se vozač ako:

- a) prekorači dnevno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 9 sati ali kraćom od 10 sati);
- b) prekorači sedmično vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 56 sati ali kraćom od 60 sati);
- c) prekorači ukupno vrijeme vožnje u dvije nedjelje (vožnjom dužom od 90 sati ali kraćom od 100 sati);
- d) prekorači neprekidno vrijeme vožnje (vožnjom dužom od 4 sata i 30 minuta ali kraćom od 5 sati);
- e) koristi dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 10 sati ali kraćem od 11 sati;

- f) koristi podijeljeno dnevno vrijeme odmora u trajanju dužem od 8 sati plus 3 sata ali kraćem od 9 sati;
- g) koristi dnevno vrijeme odmora u posadi u trajanju dužem od 8 sati ali kraćem od 9 sati;
- h) koristi skraćeno sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 22 sata ali kraćem od 24 sata;
- i) koristi sedmično vrijeme odmora u trajanju dužem od 42 sata ali kraćem od 45 sati;
- j) ne navede razloge postupanja suprotno odredbama čl. 7. i 8. ovog zakona;
- k) postupi u suprotnosti s odredbama člana 13. stav (3) ovog zakona.

POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39. (Nastavak rada radionica)

- (1) Do izdavanja rješenja radionicama u skladu s ovim zakonom, a najduže do 16.6.2010. godine, važe rješenja Instituta i entitetskih zavoda izdata na osnovu ranijih propisa.
- (2) Radionice koje do roka iz stava (1) ovog člana ne dobiju rješenja u skladu s ovim zakonom prestaju s radom.

Član 40. (Ovlaštenje za donošenje propisa)

Ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz člana 5. stav (12), člana 11. stav (5), člana 16. stav (4), člana 17. stav (12)., člana 19. stav (5), člana 23. stav (6), člana 25. stav (4) i člana 32. stav (6) ovog zakona.

Član 41. (Prestanak važenja propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti čl. 199., 200., 201. i 202. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07 i 84/09).
- (2) Do donošenja provedbenih propisa u skladu s ovlaštenjima iz ovog zakona, ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona:

- a) Pravilnik o ukupnom trajanju vremena upravljanja motornim vozilima ("Službeni glasnik BiH", broj 13/07);
- b) članovi 53., 54., 55., 56., 57., 58. i 59. Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uslovima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima ("Službeni glasnik BiH", br. 23/07 i 54/07);
- c) Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za tahografe ("Službeni list BiH", broj 13/97);
- d) Pravilnik o uslovima za osnivanje mjeriteljskih laboratorija za pregled tahografa kao i povjeravanje poslova pregleda tahografa ("Službeni list BiH", broj 11/97);
- e) Pravilnik o uslovima za osnivanje laboratorija za pregled i žigosanje (verifikaciju) hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 24/01);
- f) Pravilnik o mjeriteljskim uslovima za nadzor uređaja za kontrolu rada vozača i kretanja vozila u drumskom saobraćaju - hronotahografa ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 8/07).

Član 42.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 519/10
28. maja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Niko Lozančić, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, s. r.